

OSNOVNA ŠOLA F. S. FINŽGARJA LESCE

Begunjska cesta 7, 4248 Lesce, 04/53 37 600, info@oslesce.si, www.oslesce.si

VZGOJNI NAČRT

VZGOJNI NAČRT vsebuje:

I. VZGOJNA NAČELA IN VREDNOTE

II. OBLIKE VZAJEMNEGA SODELOVANJA ŠOLE IN STARŠEV

III. VZGOJNE DEJAVNOSTI

1. Proaktivne in preventivne dejavnosti
2. Svetovanje in usmerjanje

IV. DRUGE DEJAVNOSTI

1. Obravnava in beleženje vedenja
2. Vrste vzgojnih ukrepov
 - a) Vzgojni postopki restitucije in mediacije
 - b) Vzgojni ukrepi
 - c) Vzgojni opomini
3. Pohvale, priznanja, nagrade

I. VZGOJNA NAČELA IN VREDNOTE

Poti za doseganje vzgojnih ciljev:

1.

V šoli bomo organizirali kvalitetno vzgojno in učno delo tako, da bomo upoštevali otrokovo celovito osebnost. Z različnimi aktivnostmi bomo zagotovili spodbudno šolsko okolje za doseganje čim boljših rezultatov v skladu z učenčevimi zmožnostmi, interesi in potrebami.

2.

Vzgojno-izobraževalni proces bomo prilagodili vsem učencem; tistim, ki zaradi različnih primanjkljajev težje dosegajo standarde znanja, kot tudi tistim, ki so sposobni dosegati višje rezultate. Vzgojne dejavnosti bomo izvajali razvojni stopnji primerno.

Vzpostavili bomo čim večjo skladnost vzgojnih dejavnikov šole in družinske vzgoje.

3.

Razvijali bomo naslednje vrednote:

- **univerzalne vrednote:** pravičnost, marljivost, samostojnost, doslednost, odgovornost, spoštovanje drugih in drugačnih, spoštovanje učitelja,
- **nacionalne vrednote:** negovanje maternega jezika, biti odgovoren državljan, poznavanje slovenske kulture in zgodovine, spoštovanje kulturne dediščine,
- **šolske vrednote:** učenje za življenje,
- **lokalne vrednote:** ohranjanje naravne dediščine.

V tem šolskem letu bomo poseben poudarek dali vzgoji za nenasilje, uporabi kulturnih izrazov, sprejemanju odgovornosti za svoje delo in dejanja.

Vzpodbujali bomo prizadevnost, delavnost in medsebojno pomoč.

Posebej bomo razvijali čut za varstvo okolja in sposobnost za hitro prilagajanje spremembam v življenjskem okolju, ki jih narekuje globalizacija.

II. OBLIKE VZAJEMNEGA SODELOVANJA ŠOLE IN STARŠEV

Starši imajo dolžnost in pravico vzgajati svoje otroke in jim omogočiti izobraževanje in vzgajanje v osnovni šoli. Načini, oblike, metode in cilji vzgojnega dela šole jim morajo biti vnaprej poznani. Zato je redno in kvalitetno sodelovanje šole s starši predpogoj za učinkovito vzgojno dejavnost šole.

S starši bomo sodelovali pri doseganju učno-vzgojnih ciljev ter pri reševanju razvojnih in osebnih težav njihovih otrok. S starši bomo sodelovali na roditeljskih sestankih, pogovornih urah, spodbujali bomo medsebojno sodelovanje v okviru oddelčnih skupnosti in v okviru šole kot celote.

Starše bomo sproti obveščali o napredku njihovega otroka. V primeru, da bo otrok zaradi manj primernih vedenjskih vzorcev potreboval posebno socialno-psihološko pomoč, bomo skušali v dogovoru s starši to pomoč nuditi.

Starše bomo obveščali o dogodkih, ki zadevajo njihovega otroka na različne načine:

- ustno, po telefonu in pisno. Prednost bomo dali osebnim stikom.

Oblike obveščanja bodo dogovorjene in enotne za vse oddelke.

V primerih, ko bomo strokovni delavci presodili, da je potreben poglobljen razgovor o otrokovem vedenju ali napredku v šoli, bomo starše povabili na razgovor v šolo. Na razgovoru bodo lahko sodelovali tudi drugi strokovni delavci šole.

V primerih, ko šola ne bo mogla zagotoviti sodelovanja staršev ali bo zaznala, da gre pri posameznih otrocih za zanemarjanje, bomo poiskali pomoč in sodelovali z drugimi institucijami, ki nudijo socialno in psihološko pomoč (center za socialno delo, krizni center za mlade, svetovalni center in druge pristojne institucije).

III. VZGOJNE DEJAVNOSTI

1. Preventivne dejavnosti

Šola bo šolsko delo in življenje v šoli organizirala tako, da se bodo učenci počutili varne, da bodo pri šolskem delu motivirani, zavzeti in ustvarjalni. Učenci so dolžni prevzeti odgovornost za svoje vedenje, delo in dejanja ter sprejeti omejitve, ki jih postavlja življenje in delo v skupini.

V oddelčnih skupnostih bomo dali poudarek razvijanju in oblikovanju dobrih medsebojnih odnosov, solidarnosti in skrbi za vrstnike. Spoštovali in upoštevali bomo različnost. Vsaka oddelčna skupnost bo v prvih oddelčnih urah sprejela pravila oddelka, ki bodo izhajala iz pravil šolskega reda.

Posebej bomo skrbeli za učence, ki se težje vključujejo v skupino. Spodbujali bomo sposobnost razvijanja socialnih veščin, sposobnost konstruktivnega reševanja konfliktov, učinkovito komuniciranje.

Poudarjali bomo pozitivne rezultate učencev (športne in ustvarjalne dosežke, tekmovanja ...). Pozornost bomo usmerjali na pozitivno dinamiko med učenci (medsebojna pomoč, strpnost, upoštevanje drugačnosti, asertivnost) in gradili na tem, kar že delamo dobro. Problemov in težav se bomo lotevali s pozitivnim pristopom, to nam bo izziv za iskanje konstruktivnih poti.

Vsi strokovni delavci bodo skrbno spremljali dogajanje in se nanj učinkovito in dosledno odzivali. Pri tem bodo upoštevali skupinsko dinamiko, razvojni nivo učencev, posebnosti posameznih učencev in skupine. Prekrške bomo dosledno zapisovali v elektronski dnevnik, razredniki pa bodo na osnovi vpisov ustrezno ukrepali. Pri reševanju težjih problemov bo sodelovala svetovalna služba. V posebnih primerih pa po potrebi tudi zunanje institucije.

Teme vzgojnih dejavnosti bomo vključevali v vse oblike dela v šoli (pouk, oddelčna skupnost, dnevi dejavnosti, interesne dejavnosti). Teme, ki jim bomo posvetili posebno pozornost, so: medvrstniško nasilje, odnosi z vrstniki in socialne veščine, asertivnost, nenasilno reševanje

konfliktov, odnosi med spoloma, zasvojenost, spoznavanje in razvijanje ustreznih navad za zdravo življenje (prehrana, gibanje in drugo), spoštovanje in sprejemanje drugačnosti, spoštovanje starejših ter solidarnost.

Šola bo po potrebi na svetu staršev obravnavala tipične vzgojne probleme na posameznih razvojnih stopnjah učencev in se skupaj s starši dogovarjala in odločala za najpomembnejše oblike dela, ki bi učencem pomagale preseči te probleme in jih rešiti.

Spodbujali bomo vse oblike povezovanja, sodelovanja in vključevanja staršev v življenje in delo šole.

Na šoli bomo vsako leto organizirali prireditve in srečanja, na katerih bodo lahko starši in krajani spoznavali delo in dosežke šole ter njenih učencev in se posredno vključevali v nekatere skupne dejavnosti (npr. razstave, delavnice, dan odprtih vrat, predavanja, papirne akcije ...).

Učitelji bodo bolj pozorni tam, kjer je pojavnost oblik nezaželenega vedenja verjetnejša. V vzgojno-izobraževalne vsebine bomo vključili vsebine o bontonu.

2. Svetovanje in usmerjanje

Svetovanje in usmerjanje je namenjeno učencem in njihovim staršem pri reševanju problemov, ki so povezani z otrokovim razvojem, šolskim delom, odnosi z vrstniki in odraslimi, z razvijanjem samopodobe, prevzemanjem odgovornosti ter moralnimi, kulturnimi in civilizacijskimi vrednotami, ki izvirajo iz slovenske in evropske tradicije.

Usmerjanje in svetovanje je strokovna dejavnost šole in se lahko izvaja v času ali izven pouka (pogovorne ure učiteljev, šolska svetovalna služba), za kar se sproti dogovorimo.

Svetovanje in usmerjanje bo potekalo v obliki pogovora med delavci šole, učenci in/ali starši. Z vsebino ter cilji svetovanja in usmerjanja posameznega učenca bomo starše sproti obveščali.

V primerih, ko bo strokovni delavec presodil, da učenec potrebuje dlje časa trajajoče spremljanje, usmerjanje in svetovanje v okviru šole, se bomo s starši dogovorili za termine, v katerih bo ta proces potekal. Po potrebi se bomo dogovorili za postopek usmerjanja.

Svetovanje in usmerjanje, povezano z reševanjem individualnih ali skupinskih problemov učencev, bodo izvajali za to usposobljeni strokovni delavci in/ali vrstniki.

V primerih, ko bo strokovni delavec presodil, da se pri učencu pojavljajo oblike vedenja, ki jih v okviru šole ne moremo omiliti, izboljšati ali odpraviti, bo staršem predlagana obravnava v zunanjih strokovnih ustanovah.

Svetovanje in usmerjanje učencem pomaga, da se učijo:

- oblikovati lastne cilje in načine uresničevanja le-teh,
- učinkovito organizirati delo (šolsko in domače),
- sprejemati in ustrezno vrednotiti svoje rezultate,
- razmišljati, presojati in vrednotiti svoje vedenje in vedenje drugih,
- prevzemati odgovornost in sprejemati posledice svojih dejanj,
- se vživljati v ravnanje drugega,
- razumeti vzroke za neustrezno vedenja pri sebi in drugih,
- konstruktivno reševati probleme in konflikte,
- ustrezno ravnati in obvladovati stres, strah, čustveno napetost, konflikte, doživljanje neuspehov,
- razvijati pozitivno samopodobo,
- dosegati druge cilje, ki si jih zastavi šola.

IV. DRUGE DEJAVNOSTI

1. Obravnava in beleženje vedenja

V e-asistentu učitelji redno beležijo vedenje in delo učencev. Temu dodeljujejo točke. Za kršitve (npr. motenje pouka, nasilje, neopravičeno izostajanje, namerno poškodovanje,

nedelo domačih nalog ...) učencem dodelijo določeno število negativnih točk. Prav tako pa se točke dodeljujejo za dobra dela in nadpovprečno sodelovanje, in sicer pozitivne točke. Negativne in pozitivne točke seštevamo. Ko vsota točk doseže -5, izrečemo vzgojni ukrep. O vrsti ukrepa odloča razrednik glede na vrste kršitev, ki so pripeljale do negativnih točk. Vzgojni ukrepi so opisani v nadaljevanju.

2. Vrste vzgojnih ukrepov

Vzgojni postopki in ukrepi so usmerjeni pedagoško strokovni postopki, ki zadevajo kršitve pravil šolskega reda. Uporabljajo se v primerih, ko učenec kljub predhodni vzgojni pomoči ne popravi svojega vedenja, noče sodelovati ali pa zaradi različnih razlogov tega ni zmožen.

Vzgojni ukrepi torej posredno pomagajo učencu spremeniti njegovo vedenje. Vzgojni ukrep se oblikuje kot ustna zahteva strokovnega delavca, kot sklep katerega od organov šole (razrednik, učiteljski zbor, ravnateljica), kot dogovor šole in staršev o skupnem ravnanju ali kot obveznost učenca.

Vzgojne postopke in ukrepe bomo dokumentirali kot zaznamke v obstoječi dokumentaciji, kot uradne zapise ali kot zapisniške sklepe.

a) Vzgojni postopki restitucije in mediacije

Restitucija je oblika vzgojnega postopka, ki omogoča posamezniku, ki je s svojim ravnanjem povzročil materialno ali moralno škodo drugemu, skupini ali šoli, da to popravi. Posameznik se v postopku sooči s posledicami svojega ravnanja, sprejme odgovornost za takšno ravnanje in poišče načine, s katerimi svojo napako popravi oziroma se z oškodovancem dogovori za načine poravnave. Restitucija poudarja pozitivno reševanje problemov.

V postopku restitucije bomo ukrepe smiselno povezovali s povzročeno psihološko, socialno in materialno škodo in tako spodbujali konstruktivno vedenje.

Strokovni delavci predvsem spodbujajo, usmerjajo in spremljajo proces restitucije. Ta je končan, ko oškodovanec potrdi, da je zadovoljen s poravnavo in ko povzročitelj tako na čustvenem in miselnem nivoju sprejme svoje ravnanje kot nekaj, kar je dolžan storiti, če je prej z nepremišljenim ravnanjem povzročil kakršno koli škodo.

Restitucija je posebno področje vzgoje, katerega cilj je, da učenci kritično razmišljajo o svojem vedenju in da sami popravijo posledice slabo preišljenih dejanj.

Mediacija predstavlja način mirnega, konstruktivnega in odgovornega načina reševanja konfliktov in sporov med učenci. V primeru konfliktne situacije dveh posameznikov tretji (mediator) preko procesa pomaga s tehnikami, da vsak od njiju predstavi problem s svojega vidika, pove, kaj se je zgodilo, kaj si želi, in kakšne so njegove želje, potrebe ter interesi. Potem skupaj z mediatorjem iščeta rešitev, s katero bosta oba zadovoljna.

Cilji mediacije so: zmanjšanje psihičnega trpljenja prizadetih, oživljanje konstruktivne komunikacije, izboljšanje sodelovanja, krepitev lastne odgovornosti, ohranjanje dostojanstva, krepitev samospoštovanja, razvijanje pogajalskih sposobnosti, širjenje informiranosti, usposabljanje za samostojno reševanje konfliktov, razvijanje vzgojne komponente pri odraščajoči mladini.

Vrstniško mediacijo izvajajo posebej usposobljeni strokovni delavci šole ter učenci – prostovoljci s soglasjem staršev.

Z uvajanjem mediacije se s predavanji in delavnicami učence uči:

- tehnik učinkovitega reševanja konfliktov,
- koncepta rešitve, da postaneta oba udeleženca zmagovalca,
- strpnosti,
- boljšega in učinkovitega komuniciranja,
- lažjega spopadanja s konfliktnimi situacijami.

b) Vzgojni ukrepi

Vzgojne ukrepe se izvaja zaradi kršitev Šolskega reda in drugih šolskih pravil, kadar učenci niso pripravljeni konstruktivno sodelovati pri reševanju problemov in z drugimi vzgojnimi dejavnostmi ter postopki ni mogoče doseči pričakovanih rezultatov.

Vzgojne ukrepe se izvaja na podlagi strokovnih odločitev. Učencu in njegovim staršem se pojasni razloge za takšno odločitev, obliko in trajanje ukrepov ter načine, s katerimi se preveri, ali so ukrepi učinkovali.

Vzgojni ukrepi so za učenca in njegove starše obvezujoči in so se jim obvezani podrediti.

Vzgojni ukrepi so:

- zadržanje na razgovoru po pouku (obvestimo starše) v zvezi z reševanjem problemov in nadaljnji, vnaprej določeni stiki učenca s strokovnim delavcem glede uspešnejšega reševanja problemskih situacij,
- vsakodnevni ali tedenski stiki s starši ter poročanje o otrokovem vedenju v šoli,
- pogostejši prihodi staršev v šolo in razgovor učenca, staršev in strokovnega delavca o dogajanju v šoli,
- povečan nadzor nad učencem v času, ko je v šoli in ne pri pouku,
- ukinitvev nekaterih pravic in ugodnosti (pridobljeni statusi učenca), če krši dogovorjena pravila in/ali ne dosega zahtevanih znanj in/ali ne izpolnjuje šolskih obveznosti,
- kadar učenec pogosto ogroža varnost in/ali ne upošteva navodil in zato šola ne more prevzeti odgovornosti za varnost in izvedbo pedagoškega procesa izven prostorov šole (dnevi dejavnosti, tabori, šole v naravi ...), šola poskrbi za dodatno spremstvo strokovnega delavca ali pa za takega učenca organizira nadomestni vzgojno-izobraževalni proces v šoli,
- odstranitev učenca od pouka (upoštevanje postopkovnika): kadar učenec s svojim vedenjem onemogoča izvajanje pouka kljub predhodnim pogovorom, dogovorom in opozorilom (cilj odstranitve je vzdrževanje jasno postavljenih meja, sprejemljivega vedenja in omogočanje resnega sodelovanja učenca in učitelja pri reševanju problema ter omogočanje nemotenega učenja drugih učencev v oddelku). Učenec v času odstranitve opravlja delo pod nadzorom strokovnega delavca, po razporedu, ki

ga potrdi ravnateljica. Strokovni delavec mu lahko pomaga pri reševanju problema, zaradi katerega ni pri pouku. V primeru odstranitve učenca od ure pouka, mora učitelj z njim opraviti razgovor še isti dan, skupaj pregledata opravljeno delo in se dogovorita o nadaljnjem sodelovanju. Učenec nedokončano delo opravi doma.

Dogodek se vpiše v e-asistenta,

- odstranitev učenca je možna tudi na dejavnostih izven šole. V izrednih primerih učitelj pokliče starše, da prevzamejo otroka na lokaciji, kjer dejavnost poteka,
- prepoved vstopanja, zadrževanja ali uporabe določenih šolskih prostorov,
- prepoved približevanja določenemu učencu,
- začasen odvzem naprave ali predmeta, s katerim učenec ogroža varnost ali moti izvedbo pouka ali druge dejavnosti. O takem odvzemu strokovni delavec še isti dan obvesti starše (skrbnike) učenca, ki odvzeti predmet ali napravo v šoli tudi osebno prevzamejo,
- nudenje učne pomoči sošolcem ali učencem drugih razredov,
- pomoč (po pouku): v knjižnici, pomoč pri urejanju šolskih površin, v jedilnici,
- negativne točke v e-asistentu.

Šola lahko oblikuje in izvaja tudi druge vzgojne ukrepe. O vzgojnih ukrepih se vodijo ustrezni zapisi, ki ne vplivajo na vzgojne opomine. Zapise vodi razrednik oziroma svetovalna služba ali oseba, ki vodi obravnavo.

c) Vzgojni opomini

Vzgojni opomin se izreče učencu, kadar so izčrpana vsa ostala pedagoška sredstva, vsebovana v vzgojnem načrtu. Izrek vzgojnega opomina je povezan z obveznostjo izvajanja usmerjenih individualiziranih proaktivnih, svetovalnih in drugih vzgojnih dejavnosti in s sodelovanjem zunanjih institucij (svetovalni centri, centri za socialno delo, dispanzerji za psihohigieno itd.). V skrajnem primeru je posledica vzgojnega opomina premestitev učenca v drug oddelek ali šolo, v nekaterih primerih tudi brez soglasja staršev. Odločitev o tem je vedno podprta s strokovnimi mnenji sodelujočih institucij. Vzgojni opomin potrjuje učiteljski zbor.

2. Pohvale, priznanja, nagrade

Učenci ali skupine učencev bodo lahko za uspešno in prizadevno delo v šoli prejeli pohvale, priznanja in nagrade.

Pohvale, priznanja in nagrade učencem ali skupinam učencev bodo lahko predlagali:

- oddelčna skupnost,
- šolski parlament,
- razrednik,
- drugi strokovni delavci šole,
- mentorji dejavnosti,
- ravnateljica,
- starši.

a) Pohvale

Pohvale so lahko ustne ali pisne.

Kadar se učenec ali več učencev izkaže s prizadevnostjo pri enkratni ali kratkotrajni aktivnosti, so lahko ustno pohvaljeni. To beležimo tudi v e-asistentu (dodelimo pozitivne točke).

Pisne pohvale podeljujeta razrednik ali mentor dejavnosti za aktivnosti, ki so trajale celo šolsko leto.

Razrednik podeljuje pisne pohvale za delo v oddelčni skupnosti ali za individualno napredovanje učenca.

Pisne pohvale se podeljujejo:

- za prizadevnost ter doseganje vidnih rezultatov pri pouku, interesnih dejavnostih in drugih dejavnostih šole, za pozitiven zgled v oddelku,
- za bistveno izboljšanje učnega uspeha v primerjavi s preteklim šolskim letom,

- za prizadevnost in doseganje vidnih rezultatov pri različnih dejavnostih izven šole,
- za doseganje vidnih rezultatov na šolskih športnih ali drugih tekmovanjih ter srečanjih učencev z različnih področij znanja in delovanja,
- za posebej prizadevno in učinkovito delo v oddelčni skupnosti ali šolskem parlamentu,
- za aktivno sodelovanje pri organizaciji in izvedbi različnih dejavnosti in prireditev, pomembnih za šolo,
- za doslednost in vztrajnost pri delu in ravnanjih,
- za spoštljiv odnos do odraslih, nudenje pomoči tistim, ki jo potrebujejo, sodelovanje v prostovoljstvu,
- za vzorno vedenje in spoštovanje posameznikovega dostojanstva,
- za dobrosrčnost in prijaznost, naklonjenost, solidarnost in iskrenost,
- za povezovanje in graditev dobrih medsebojnih odnosov,
- za medsebojno spoštovanje, razumevanje in sodelovanje,
- za odgovornost in zaupanje, poštenost in pravičnost,
- za medsebojno strpnost in sprejemanje drugačnosti,
- iz drugih razlogov, ki jih ravnateljica, učiteljski zbor ali razrednik in mentorji ocenijo kot primerne za ustne ali pisne pohvale.

Pisne pohvale se lahko podelijo tudi skupini učencev. Skupinske pisne pohvale podeljuje ravnateljica šole.

b) Priznanja

Priznanja podeljuje ravnateljica šole, in sicer za delo oziroma dosežek, ki je pomemben za celotno šolo ali znatno prispeva k ugledu šole v širši skupnosti.

Priznanja se podeljujejo:

- za večletno prizadevnost in doseganje vidnih rezultatov pri šolskem in izvenšolskem delu,
- za doseganje vidnih rezultatov na raznih tekmovanjih in srečanjih, ki so organizirana za območje občine, regije ali države,

- za večletno prizadevno sodelovanje in doseganje rezultatov pri raznih interesnih dejavnostih,
- za doseganje vidnih rezultatov na športnih področjih, kjer učenci predstavljajo šolo,
- za večletno prizadevno delo v oddelčni skupnosti ali šolskem parlamentu,
- iz drugih razlogov, ki jih ravnateljica ali učiteljski zbor ali razrednik in mentorji ocenijo kot primerne za podelitev priznanj.

c) Nagrade

Nagrado lahko prejme posameznik, skupina učencev ali oddelčna skupnost.

Šola podeljuje nagrade za: nadpovprečne dosežke na učnem ali vzgojnem področju, delovne dosežke, prizadevanja na področju ekologije, za sodelovanje pri promociji šole, dosežke na področju trajnostnega razvoja in za druge dosežke. Nagrade odobri ravnateljica, podelijo pa jih lahko tudi razredniki oz. mentorji. Praviloma so nagrade knjige ali pripomočki, ki jih učenec lahko uporablja pri pouku ali drugih dejavnostih. Nagrada so lahko tudi posebne ugodnosti (izlet, rafting, brezplačne vstopnice za bazen ali gledališko predstavo ...).

Priznanja in nagrade na slavnosten način podeljuje ravnateljica ob zaključku šolskega leta.

Lesce, 25. 9. 2014

Peter Kolman, predsednik sveta šole

Emilija Kavčič, ravnateljica